

ročník I.

sobota 8. května 2021

Turnov: Fokus je hotov * **OJKT: Odchod zpravodajců začal na nádraží v Turnově**
Sychrov čeká rekonstrukce * **Bezděčín: nic od lesa nechtít!** * **Karlovice** * **Modřišice**
Čajové panenky na Valdštejně * **Vycházkou kolem Tanvaldu** * **Zásada: králíci sportovali**
Otevřela muzea – **co nového v Lomnici, Semilech, Hradišti, Jilemnici?** * **Z Ruprechtic**

Z Větrova na Končina; foto Pavel Janata, Libštátský zpravodaj

Ctěný čtenáři!

Omlouvám se, ale v tomto vydání, které jsem proto trochu předsunul, padne asi stokrát slovo muzeum... Ale zase od tohoto řádku nenajdete ani jednou slova jako Hamáček, Vrbětice... To je zase dobrý... *f.*

*** Polyfunkční komunitní centrum Fokus je dokončeno.**

Bez slavnostního otevření zahájil Fokus v novém objektu ve Skálově ulici (za Novou radnicí). Stavbu realizovala firma MBQ, Turnov stála 24,1 milionu korun včetně daně, skoro 18 milionů pokryje dotace.

Hlavním posláním turnovského Fokusu zůstává péče o lidi s duševním a mentálním onemocněním. Budova bude sloužit i k programům a setkávání dalších sociálně zaměřených organizací. Polyfunkční centrum bude přístupné převážně

v odpoledních hodinách i jiným organizacím města. Počítá se, že bude sídlo využívané na různé besedy na téma duševního zdraví, komunitních služeb, nebude chybět konzultační místnost pro poradenství.

Odchod jedenácti elitních vojenských zpravodajců do Anglie začal před 82 lety na nádraží v Turnově

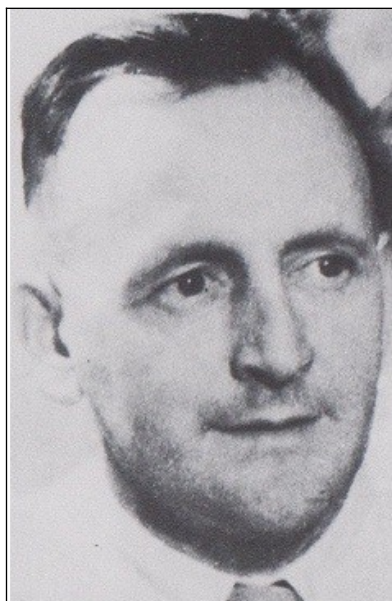
Jedenáctého března tohoto roku uběhlo 82 let od téměř zapomenuté události našich regionálních dějin – konspirační schůzky v turnovské nádražní restauraci mezi vojenským zpravodajcem špkt. Františkem Fryčem a německým agentem Paulem Thümmelem, známějším spíše pod krycím kódem A-54. Protože má tato událost poměrně zásadní dopad na další československé a evropské „velké“ dějiny, pokusíme se ji trochu přiblížit.

Jeden z hlavních aktérů, František Fryč, na ni vzpomínal v dokumentárním filmu režiséra Rudolfa Krejčíka z roku 1967 takto: „Na smlouvanou schůzku v Turnově jsem odjížděl z Prahy brzy ráno, myslím, že to bylo asi před šestou hodinou, naším služebním vozem. Byla to proudnicová tatra. Setkal jsem se potom s A-54 v restauraci turnovského nádraží. Nasedli jsme do auta a jeli zpátky ku Praze. Cestou mi A-54 vykládal, co se bude dít od 00 hodin ze čtrnáctého na patnáctého (března, pozn. aut.) v Praze a vůbec u nás. Představte si, když jsem ty zprávy slyšel, jak mi asi celou tu cestu bylo. Když jsme potom zastavili před domem, kde jsme měli konspirační byt, to bylo blízko ministerstva národní obrany, tak jsem se vypoťácel do hlavního štábu a hlásil jsem Moravcovi, že A-54 je v konspiračním bytě.“ / *Stopa vede k A-54*, režie Rudolf Krejčík, Krátký film Praha, 1967

Turnovské nádraží kolem roku 1925; Sbíрка Muzea Českého ráje

Obvykle se uvádí, že fungující armáda je pilířem suverenity demokratického státu. Nejinak je tomu i u Československé branné moci, jak byla od roku 1920 oficiálně nazývána armáda nedávno zformovaného středoevropského státu. Vznikala ještě před 28. říjnem 1918 na dobrovolnickém základě legionářských jednotek, budována byla podle francouzského vzoru a v meziválečném období patřila mezi nejlépe připravené armády Evropy. V době zářijové krize 1938 budila respekt našich nepřátel a uznání stále užšího okruhu spojenců. Její podstatnou součástí bylo vojenské zpravodajství, tzv. druhé oddělení hlavního štábu. Od roku 1933 se vojenští zpravodajci zaměřili na stále intenzivnější špionáž vedenou Německem na našem území. K tomu účelu bylo třeba v Třetí říši vybudovat agenturní síť asi 800 placených informátorů, mezi které patřil i „legendární“ A-54 Paul Thümmel / FOTO .

Paul Thümmel se narodil v roce 1902 v saském Neuhausenu, kde se vyučil pekařem a cukrářem. Byl aktivním členem místní organizace NSDAP. Od roku 1933 začal pracovat jako důvěrník abwehru (vojenská rozvědka). V roce 1936 nabídnul Československu spolupráci, o rok později k tomu podepsal písemný závazek. Zdá se, že jeho hlavní motivací byl peněžní zisk. Pracoval usilovně pro všechny strany, jeho údajně rozmařilý způsob života byl finančně velmi náročný.

V pátek 3. března 1939 dorazila na adresu Emila Schwarze (Belgická 18, Praha 12, konspirační adresa mjr. Emila Strankmüllera) modrá obálka s ručně popsaným

listem papíru s německým textem: „Milý strýčku, tento dopis podávám prostřednictvím jednoho dobrého známého v Praze. Musím s Tebou bezpodmínečně brzy mluvit. Situace je mimořádně napjatá. Buď velmi opatrný. Přijedu v sobotu 11. 3. ráno do Turnova. Očekávám Tě určitě od 7:00 ráno v nádražní restauraci v Turnově. Prosím, přijď zcela určitě. S vřelými pozdravy Tvůj synovec Voral.“ / Jaroslav KOKOŠKA - Stanislav KOKOŠKA, *Spor o agenta A-54: kapitoly z dějin čs. zpravodajské služby*. 1. vyd. Praha: Naše vojsko, 1994. Podle rukopisu nebylo pochyb, že pisatelem je agent A-54 alias René, Franta či Voral. Podobné varovné informace obdržel nedávno přednosta druhého oddělení hlavního štábu plk. František Moravec od svých francouzských kolegů. Vše nasvědčovalo tomu, že v řádu několika dnů dojde v prostoru Moravy k vojenské akci ze strany německých ozbrojených složek. Moravec na uvedenou ranní schůzku v Turnově poslal svého zkušeného zpravodajce škpt. Františka Fryče. Stejně tak i Paul Thümmel přijel z Liberce (Reichenbergu) brzkým osobním vlakem. Po krátké konverzaci u kávy naložil Fryč A-54 do svého vozu a společně se vrátili do Prahy. Zde byl Paul Thümmel v bubenečském bytě mjr. Bohumila Dítě téměř celé dopoledne vyslýchán dalším důstojníkem druhého oddělení mjr. Emilem Strankmüllerem. Z výslechu vyplynulo, že je německá vojenská akce naplánovaná na 15. březen a bude jí předcházet vytvoření samostatného slovenského státu. Poté byl A-54 odvezen zpět na Turnovsko, kde u vesnice Žďárek Česko-Slovensko

opustil. Ozval se ještě jednou 13. března, kdy telegramem „panu Schwarzovi“ znovu potvrdil načasování německé vojenské akce na 15. březen.

Vojenská radiová ústředna v britském Woldinghamu v dubnu 1941, zleva: škpt. František Fryč, mjr. Emil Strankmüller a mjr. Jaroslav Stuchlý; archiv Nely Miloševič

Zpravodajci obratem informovali zástupce náčelníka hlavního štábu generála Bohuslava Fialu, který s tímto druhý den seznámil členy vlády. Zvláště ministr zahraničních věcí František Chvalkovský považoval informace za zcela smyšlené, takže k žádnému nařízení nebo rozkazu vedoucímu k zahájení protipatření nedošlo. Plukovník Moravec ale nezhálel, předal informace svým britským a francouzským kolegům a zahájil přípravy odchodu vybraných elitních zpravodajců do zahraničí (operace s krycím kódem Transfer I). Využil tak nabídku mjr. Harolda Gibsona z britské tajné služby SIS (Secret Intelligence Service), která projevila velký zájem o pokračování činnosti jeho týmu ve Velké Británii. Gibson rovněž Moravcovi nabídl transport významných dokumentů (korespondence, fotokopií a opisů zpráv, záznamů o schůzkách s agenty apod., zvláště těch, které se týkaly A-54) a větší finanční hotovosti diplomatickou kurýrní cestou do Anglie.

Moravec o svém záměru odejít z republiky 14. března po poledni informoval generály Hlavního štábu Bohuslava Fialu a Miroslava Tomáše Miklíka, kteří mu vyjádřili podporu a popřáli mu hodně štěstí. Téhož dne v 17:45 odstartoval z pražského letiště Douglas DC-3 holandské společnosti KLM letící z Bukurešti do Londýna. Na palubě bylo jedenáct vybraných důstojníků obranné sekce druhého oddělení, kterým se později začalo říkat „Moravcova jedenáctka“. Byli

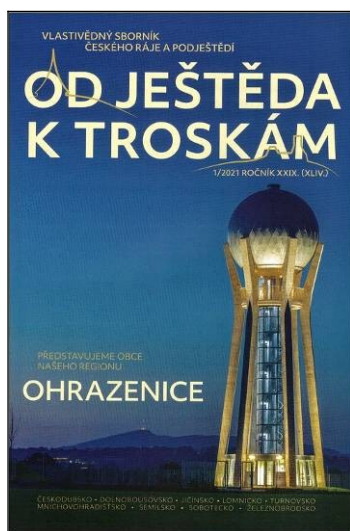
to jmenovitě: mjr. Josef Bartík, škpt. Vladimír Cigna, mjr. Alois Frank, škpt. Josef Fořt, škpt. František Fryč, plk. František Moravec, mjr. Karel Paleček, mjr. Václav Sláma, mjr. Emil Strankmüller, škpt. Jaroslav Tauer a pplk. Oldřich Tichý. Škpt. Bohumil Dítě měl cestou ze Slovenska u Brna autonehodu, takže let nestihl. / Čestmír AMORT - Ivan Milan JEDLIČKA, *Hledá se zrádce X*. 1. vyd. Praha: Naše vojsko, 1968. **Povětrnostní situace nad střední Evropou nebyla optimální, letadlo startovalo z Ruzyně za silného deště, na hranici státu prolétalo dokonce sněhovou bouří. Před dvacátou třetí hodinou přistál stroj za značného zájmu novinářů na londýnském letišti Croydon. Echo dostali novináři z Rotterdamu, kde bylo krátké mezipřistání. Ačkoliv bylo letiště rychle vyklizeno policií, druhý den o tajemném letadle informovaly všechny londýnské deníky. Zpráva rovněž neunikla pozornosti tisku německého.** / Jaroslav KOKOŠKA - Stanislav KOKOŠKA, *Spor o agenta A-54: kapitoly z dějin československé zpravodajské služby*. 1. vyd. Praha: Naše vojsko, 1994. **Možná záměrně později britská SIS podpořila zprávu, že se jednalo o zbrojní inženýry z plzeňské Škodovky uprchlé s tajnými plány československých zbraní. „Moravcova jedenáctka“ byla krátce ubytována v hotelu Victoria, odkud byli zpravodajci kvůli neutuchajícímu zájmu tisku druhý den ráno přestěhováni do méně nápadného hotelu Van Dyke nedaleko Hyde Parku. Autor tohoto příspěvku se domnívá, že by se tito muži v protektorátu těšili velké pozornosti německých okupačních orgánů. Lze předpokládat, že by v domácím odboji zastávali nejvyšší posty, takže zůstává otázkou, v jakém počtu by se dožili konce války. Tématem pro samostatný článek jsou zajisté jejich životní osudy po únoru 1948.**

V Londýně se Moravcův tým zapojil do obnovy Československa pod Benešovým vedením. Hlavním úkolem bylo navázat radiotelegrafické spojení s domácím odbojem a obnovit činnost zahraničních expozitur. Bylo nutné znovu kontaktovat A-54. Od roku 1941 vysílal Moravec na území protektorátu výsadkové skupiny, přičemž největšího věhlasu se dostalo desantu Anthropoid. Jeho členové rtn. Jan Kubiš a rtn. Jozef Gabčík 27. května 1942 v Praze úspěšně provedli atentát na zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha. Někteří z „Moravcovy jedenáctky“ se přímo podíleli na výcviku a přípravách výsadku Antimony, který na přelomu let 1942–1943 operoval v okolí Turnova a na Novopacku. Zvláštní skupinu D, která měla na starosti vlastní výcvik, řídil mjr. Karel Paleček. Velitel výsadku Antimony, npor. František Závorka / FOTO, byl minimálně dvakrát na poradě u samotného Moravce v Porchester Gate, konspirační přípravu všech tří jeho členů, která vedle studia poměrů v protektorátu obsahovala také nácvik nenápadnosti a splynutí s místním prostředím, vedli mjr. Emil Strankmüller a mjr. František Fryč. / Jiří ŠOLC, *Smrt přála statečným: osudy doc. Vladimíra Krajiny a jeho spolupracovníků v českém domácím odboji za 2. světové války*. Vyd. 1. Praha: Vyšehrad, 1995. **Závorka byl také jedním z pěti parašutistů, které před zahájením úkolu osobně přijal prezident Edvard Beneš.** / Jiří ŠOLC, *Nikdo nás nezastaví*. 1. vyd. Praha: Merkur, 1992.

Schůzka na turnovském nádraží z jara 1939 tak odstartovala dlouhý řetězec událostí, na jehož konci stojí celkový obrovský úspěch československého protihitlerovského odboje během druhé světové války.

Paul Thümmel se po zřízení protektorátu přesunul na pražskou expozituru abwehru jako pracovník kontrašpionážního úseku, odkud mohl cestovat do zahraničí a opět tak navázal styky s Moravcovým londýnským centrem. Prostřednictvím vysílaček odbojové organizace Obrana národa znovu dodával do Velké Británie informace, místy diskutabilní kvality a významu. Poprvé byl gestapem krátce zatčen na podzim roku 1941, ale po osobním zásahu svého přítele Heinricha Himmlera byl propuštěn. Další zatčení následovalo na jaře 1942, v utajení byl vězněn na Pankráci jako Peter Toman. Mezi gestapem a abwehrem se rozhořel spor, do čí kompetence tento případ spadá. V roce 1944 byl převezen do Malé pevnosti v Terezíně, kde byl 20. 4. 1945 popraven. Dálnopis s tímto rozkazem podepsal šéf pražského protiparašutistického referátu gestapa Willi Leimer. Thümmelovu osobnost po válce výstižně charakterizoval František Fryč: „Byl to agent, tedy člověk s narušeným charakterem, který svou činností velmi prospěl našemu vojenskému zpravodajství nejen před válkou, ale i během ní, i když nesmíme ztrácet ze zřetele skutečnost, že pracoval nejen pro nás, ale i proti nám.“ / Jaroslav KOKOŠKA - Stanislav KOKOŠKA, *Spor o agenta A-54: kapitoly z dějin československé zpravodajské služby*. 1. vyd. Praha: Naše vojsko, 1994.

V Turnově se v současné době kolem dr. Davida Pokorného formuje skupinka nadšenců, která by chtěla prostřednictvím naučné stezky „Hrdinové odboje“

zdokumentovat a široké veřejnosti představit dramatické události druhé světové války, kdy v Turnově a jeho širším okolí působil odbojář Vladimír Krajina a členové londýnského desantu Antimony npor. František Závorka, čet. Stanislav Srazil a svob. Lubomír Jasínek. Obracíme se také na obyvatele Turnovska, kteří by mohli nějakým způsobem k realizaci naučné stezky přispět, vlastní například nějakou pozůstalost, artefakty nebo osobní vzpomínky k těmto válečným událostem nebo by se rádi k týmu autorů osobně připojili, napište na e-mail: mlejnek@gytu.cz. Zajímá-li vás, co se v souvislosti s tímto projektem aktuálně děje, sledujte facebookový profil: www.facebook.com/hrdinoveodboje.

○ Pavel Mlejnek, *Od Ještěda k Troskám*

Pokud byste si chtěli periodikum OJKT předplatit, kontaktujte předsedu spolku Paměť Českého ráje a Podještědí Jaroslava Kříže (jaroslav.kriz@seznam.cz, nebo na tel. čísle 605 123 140). Předplatné pro rok 2021 včetně poštovního je 264 Kč za čtyři čísla OJKT.

Na zasedání zastupitelů Turnova se rozdělovaly dotace pro kulturu a památky

Na podporu obnovy objektů městské památkové zóny byla z památkového fondu rozdělena částka 360 tisíc korun.

V rámci vypsané výzvy bylo doručeno celkem sedm žádostí. Při navrhování komise přihlížela k takovým skutečnostem, jako je využití objektu a jeho historická hodnota, lokalita, rozsah plánovaných prací a jejich přínos pro vzhled města. Na stavební úpravy, novou fasádu, výměnu střechy nebo oken využijí finance majitelé tří domů v Krajířově ulici, po dvou v Jiráskově a Palackého.

Z kulturního fondu bylo možné pro rok 2021 čerpat 720 943 korun, v rámci výzvy bylo doručeno 31 žádostí.

Zastupitelstvo podpořilo 55 tisíci *Hudební festival Dvořákův Turnov a Sychrov* a 50 tisíci *Hudební festival Dolánky 2021*, 73 600 korun dostal Spolek přátel Muzea Českého ráje na projekty *Řemeslo má zlaté dno – řemeslný jarmark*, *Řezbářské sympozium na Dlaskově statku* a *Výtvarný salon XVI*.

45 tisíc dostane společnost Wisemusic na akci *FUNKIN'TURNOV 17*, 42 500 korun spolek AnarchiaA Music na festival *TURN-OFF ROCK FEST OPEN AIR*, 48 tisíc získá Muzeum Českého ráje v Turnově na *26. mezinárodní sympozium současného šperku a Edukativní programy a řemeslné dílny pro žáky, studenty a veřejnost*.

Dlaskův statek;

foto Pavel Charousek, Muzeum Českého ráje

Částku 44 tisíc dostane POST BELLUM na rozšíření sbírky *Pamětníci Turnovska vyprávějí*, 30 tisíc užije spolek LS Na Židli na *XXXI. Turnovský*

drahokam a Prázdninové pohádkování a 26 tisíc Spolek IMUZA na projekt SELMA WANTED.

Po 15 tisících dostanou Spolek Paměť Českého ráje a Podještědí na vydání sborníku *Od Ještěda k Troskám*, Martin Hybler na vydání publikace *Autorské album písní pro dětské a studentské sbory* a Karel Šírek na vydání CD *Milan „Fricek“ Frič – Prošel jsem divný kraje*.

10 tisíc město poskytne Spolku rodáků a přátel Turnova na vydání publikace *Náš Turnov* a uskupení Turnovanka na akci *Taneční odpoledne při dechovce 2020*, menšími částkami pak podpořilo vydání CD *JazzChristmas in Turnov*, Podzimní koncert Pěveckého sboru Antonín Dvořák, projekt Barbory Sulkové *Housle nejen jako sólový nástroj* a divadelní představení *Tak krátký čas na život a Není to tak zlé*.

Deseti až dvaceti tisíci Turnov podpoří Turnov činnost spolků IMUZA, Turnovská bohéma, Spolek rodáků a přátel Turnova a uskupení VANITY, 5 tisíc užije spolek Paměť Českého ráje a Podještědí a 2 tisíce Pěvecký sbor Antonín Dvořák.

Zastupitelstvo rozhodlo neposkytnout dotaci Spolku rodáků a přátel Turnova na projekt *Letní koncerty vážné hudby H.S.*, protože se akce nekoná v Turnově, a spolek Musica Fortuna, protože nedodalo žádost včas.

Ministerstvo kultury přiznalo Turnovu 1,355 milionu korun z Programu regenerace Městských památkových rezervací a městských památkových zón. Částka 1,055 milionu půjde na první etapu rekonstrukce domu Skálova čp. 72, který je v majetku kraje, 278 tisíc užije Římskokatolická farnost – děkanství Turnov na statické zajištění trhlín v obvodovém zdivu a následnou obnovu omítky a opravu střechy kostela svatého Mikuláše, 56 tisíc pak na kostel přidá Turnov z rozpočtu města.

turnovsko

SYCHROV – Na zámku Sychrov by letos měla začít dvouletá rekonstrukce střechy východního křídla včetně obou sousedních věží. Teď památkáři hledají firmu, která rekonstrukci provede, měla by vyjít na víc než 33 milionů korun.

Když půjde soutěž hladce, předávat staveniště bychom mohli koncem června, začátkem července. Začalo by se od Bretanské věže,“ informoval ČTK kastelán zámku Miloš Kadlec. Práce podle něj nijak neovlivní prohlídkové trasy na zámku, který je – i s mobiliářem a parkem - unikátním příkladem novogotického šlechtického sídla druhé poloviny 19. století a patří k nejoblíbenějším památkám v Libereckém kraji a možná celých Čech.

Oprava střechy východního křídla je podle kastelána nutná, od poslední už uplynulo více než 40 let. „Střecha je dožilá a je na ní železnobrodská břidlice, která se už dávno netěží a není k sehnání. Bude se tam dávat jiná břidlice,“ uvedl Kadlec. Současnou krytinu řemeslníci ze střechy sejmou a použitelné části budou uloženy pro další použití.

*

POZVÁNKA NA VÝSTAVU FOTOGRAFIÍ

Miroslava Trávníčka

Divadlo Tatobity

Výstava se uskuteční v hale nádraží v Turnově

od 5.5. do 6.7.2021

Výstavu pořádá fotoklub Safir Turnov za podpory fotostudia BJ

KARLOVICE - SEDMIHORKY – Na základě schváleného rozpočtu rada obce schválila převod finanční částky 107 tisíc korun pro Římskokatolickou farnost - děkanství Turnov na polychromování soch ss. Víta a Václava pro kostel sv. Jiřího v Přáslavicích.

MODŘIŠICE – Obec vyhlásila záměr pronajmout prostory pohostinství v KD na Podháji čp. 65..

BEZDĚČÍN – Skupinka lidí z Libereckého kraje ale před několika měsíci rozjela zajímavý projekt s neméně zajímavým názvem Svobodu lesu. Za tímto účelem spustili kampaň na dárcovském portálu *HitHit*, kde se jim podařilo vybrat přes 282 tisíc korun, 104 procent cílové částky. Přispělo 409 dárců. O představení projektu požádal Annu Hudskou (na snímku vpravo)

z turnovského spolku ZAzemí Tomáš Chvátal ze semilského muzea.

■ **Svoboda lesu je snaha získat kousek lesa a ponechat ho přirozenému vývoji. To znamená téměř netěžit dřevo a usilovat o to, aby v tom lese byly stromy různého druhu a různého stáří. Náš les má šest hektarů a je součástí krajinného prvku Bezděčínské skály v Libereckém kraji, 2 kilometry chůze od vlakové zastávky Hodkovice nad Mohelkou.**

■ **Ten jsem pak našla v realitce, to byla víceméně shoda takových náhod. On už tam byl vlastně v nabídce druhý rok a my jsme ho teď našli a je pro ty naše účely úplně perfektní, těžko si představit lepší! Protože je jako učebnice lesnictví, je tam od všeho kousek – kousek smrkové monokultury, kousek takového pionýrského lesa, kde rostou břízy a osiky, pak je tam kus bukového lesa, kus takového buko-borového, do toho v centru toho lesa teče potůček a je tam dokonce kus meliorace. A to souvisí s další věcí, o kterou se chceme starat, a to je voda. Chtěli bychom si zjišťovat informace, co se s tím vodním tokem dá udělat, trochu ho vymělit, zpomalit tok té vody a něco udělat s těmi melioracemi. Takže pro nás je to zase taková sbírka pestrých věcí, na kterých se můžeme něco učit.**

Spolek založil v Nudvojovicích komunitní zahradu, na Turnovsku už porůznu vysázel stovky stromů a známý je také propagací komunitního chovu slepic. Peníze spolku přitom stačí jen na polovinu lesa, který je teď k prodeji. Výhledově tak chce ZAzemí vykoupit i druhou polovinu.

■ **Ještě bychom chtěli koupit kousek třeba i menšího lesa, který by byl lépe přístupný a založit tam Les vzpomínek. To je v zahraničí celkem běžný způsob, jak pochovávat své zemřelé – popel se zde dává přímo k jednotlivým stromům. U nás se to teprve rodí, tak bychom chtěli k tomu přispět, protože se u všech aktivit, které děláme, se snažíme nejenom chránit přírodu, ale aby s tím byli lidé nějakým způsobem propojení. Snažíme se i spolupracovat. V Praze je organizace Ke Kořenům, která to už dělá dlouho a má Les vzpomínek. Ten je součástí Ďáblického hřbitova. Je tam prostě takový háj a oni tam zahrabávají k jednomu stromu více lidí (z vícera rodin). A my se těšíme, že bychom si mohli „dopřát“, že by každý člověk (nebo rodina) měl svůj strom. Na ten les už hledáme pozemek a rádi bychom začali vybírat peníze, možná tentokrát na portálu Donio, kdy kampaň bude delší a méně intenzivní než teď.**

/ Zdroje: Tomáš Chvátal, Semilské noviny (barevný text); Jana Pavlíčková, idnes.cz
foto Lucie Fůrstová

Můžete na Trosky, na Bezděz, na Valdštejn. Tam se dozvíte, k čemu se užívaly čajové panenky

V Libereckém kraji zahájily sezonu tři hrady – Valdštejn, Trosky a Bezděz. Ve středu také v omezeném režimu otevře hrad Lipý v České Lípě. Kapacita venkovních prostor je omezena na pětinu, uvnitř na jednoho návštěvníka by mělo být minimálně 15 metrů čtverečních.

Hrad Valdštejn – ve správě města Turnov – připravil na návštěvnickou sezónu 2021 hned několik novinek. K vidění budou mj. v rámci prohlídkové trasy i nové předměty, které obohatily hradní mobiliář. Patří mezi ně i čajová panenka v šatech novorokokového střihu, které krásně korespondují s kolorovanými litografiemi ve spodní část klasicistního domu a čajového salónku. Víte, k čemu se čajové panenky používaly a proč se jim tak říkalo?

Čajové panenky byly ve své době velmi praktické a jejich sukně sloužily jako jakési termosky. Stavěly se na konvice s horkým čajem, aby nápoj rychle nevychládl.

Tyto panenky tvořily nedílnou součást interiéru první poloviny 19. a počátku 20. století a velmi oblíbené byly i za první republiky. Byly tvořeny většinou porcelánovým tělíčkem a kovovou konstrukcí, kterou si pak hospodyňky pošily podle své libosti a potřeby. Panenky mohly mít šaty různých módních stylů a většinou barevně ladily i s interiérem. Mohly měnit paruky nebo účesy, nechyběly ani různé doplňky jako kabelky nebo paraplička.

„Naše čajová panenka pochází z druhé poloviny 19. století a původně byla součástí zařízení loveckého zámečku nacházejícího se nedaleko Benešova, který vlastnil jeden ze zakladatelů a současně první ředitel První Českomoravské továrny na stroje (pozdější ČKD) v Libni u Prahy, pan Vojtěch Novotný,“ uvedla Eliška Gruberová za Turnovské památky a cestovní ruch.

lomnice n. p.

* Rada města schválila dotace a dary na činnost sdružením a spolkům podle předem schválených programů na rok 2021. Zapsaný spolek *ZLOM* obdrží 20 tisíc korun, spolek *LOKACER*, *sdružení pro podporu rozvoje kultury a cestovního ruchu*, 35 tisíc korun a spolek *Paměť Českého ráje a Podještědí* 7 tisíc korun.

* Jak už všichni jistě víte, vláda otevřela muzea, galerie a některé památky v Českém ráji. Za hygienických opatření, která také známe. Budu postupem tohoto vydání upozorňovat na některé výstavy v některých městech, na další se dostane příště.

I v Lomnici otevřelo muzeum, zpřístupněny jsou všechny stálé expozice, krátkodobá výstava *Lomnicko v proměnách času očima malířů* (do 27. června) a dále prodej Lomnických sucharů, piva, novin a upomínkových předmětů. Na zmíněné výstavě si lze prohlédnout olejomalby, grafické listy, perokresby,

akvarely a kvaše a rozličné propagační materiály s jediným společným jmenovatelem – architektura Lomnice nad Popelkou v proměnách času od 16. století po dnešek. Mezi výtvarníky nechybí známá jména – Adolf

Liebscher, Čeněk Sucharda, Vladimír Komárek, Jaroslav Klápště, Josef Kábrt, Antonín Chmelík, Karel Vik.

Z historických záběrů zmiňme například ukázky kopií ilustrací z *Lomnického graduálu*, významné renesanční památky českého písemnictví z 16. století nebo jedno z nejstarších vyobrazení města na vedutě z roku 1820. Nelze opomenout ani propagační materiály proslulých zdejších

firem, které přispěly k místní industriální tradici a její proslulosti u nás i ve světě. I na obalech jejich výrobků a na reklamách se čas od času objevovaly motivy lomnických budov a scenérie blízkého okolí.

Výstava v lomnické Zámecké galerii *Po stopách hospůdek na Lomnicku* bude přístupná od středy 12. května (*ten den 10 – 16 hodin*). Ve středu si tu také můžete v předpremiéře zakoupit stejnojmennou knihu Lenky Morávkové.

semily

Jen pár hodin po expedici minulého Trosečníka se ke mně dostala zpráva ze semilského muzea, která mi potvrdila tušené.

„Vážení příznivci muzeí a galerií, po dlouhých měsících „podzemního“ života v našem muzeu, které jsme trávili přípravou nových výstav a fyzickou inventarizací sbírkového fondu, konečně otevíráme. Oficiálně dle našich standardních provozních dní od úterý 4. května 2021 (*květen – červen: út-ne 9:00-12:00, 13:00 – 16:00*).

V semilském muzeu na vás čeká nová výstava sugestivních fotografií Jindřicha Štreita *Mezi snem a skutečností*, dále dvě výstavy, které byly uzavřeny nedlouho po svém otevření (*Šedesát let semilského muzea* a *Výtvarné umění ze sbírek semilského muzea* – pozor, jen do 30. května!), prodloužili jsme pro Vás také střednědobou výstavu *Bílá místa konce války* a v půdních prostorách naleznete stálou etnografickou expozici *Tajemství řemesel našich předků*,“ uvedl ředitel Muzea a Pojizerské galerie Miroslav Šnaiberk.

Ke Štreitově výstavě dostal jsem ještě další text:

Dojemná a přitom se silným etickým apelem – to je výstava fotografií Jindřicha Štreita nazvaná *Mezi snem a skutečností*, která je nově v Muzeu a Pojizerské galerii v Semilech. K vidění je zde na pět desítek velkoformátových barevných fotografií prezentujících problémy samoty, vykořeněnosti a bezdomovectví.

! KONEČNĚ
OTEVŘENO

MEZI SNEM A SKUTEČNOSTÍ

JINDŘICH ŠTREIT

Výstava potrvá do 20. 6. 2021

Jindřich Štreit patří mezi přední české fotografy zaměřující se na sociální problematiku. Ve svých snímcích otevírá témata problematické společnosti, která sice nenaplňují stránky bulvárních časopisů, ale jsou zrcadlem zplošťující se společnosti, podléhající povrchním a konzumním trendům života. Štreitovy fotografie nejsou jen odrazem periférie ztroskotanců, ale kladou závažné otázky, zdali naše ambice a očekávání od života nejsou malicherná a za hranou základních životních potřeb. Přesvědčivost autorových fotografií netkví ani tak v jistotě kompoziční kvality, ta je jaksí u autorů těchto kvalit samozřejmá, ale jde více do hloubky tématu. Síla zachycených příběhů spočívá v morálním imperativu, který z nich vyvstává a který zpochybňuje naše životní nároky a zároveň klade otázky po sociální spravedlnosti a lidské solidaritě.

Výstava, která je natolik silná, že by ji dle mého soudu měl vidět každý, bude k vidění od 3. května až do 20. června. Bude-li to možné, rádi bychom v pátek 18. června od 17:00 hodin uspořádali komentovanou prohlídku s autorem a na ni navazující projekci dokumentárního filmu *Na tělo* o Jindřichu Štreitovi režisérky Libuše Rudinské.

Vpravo vidíte plakátek výstavy v 1. patře – *Výtvarné umění ze sbírek semilského muzea* – průřez výtvarnou sbírkou od autorů první semilské výtvarné skupiny Tvorba (Kubát, Janků, Tockstein), přes díla klasiků (Jíra, Komárek, Jiroudek, Solovjev, Klápště) až po znovu objevené regionální malíře (bratři Feiklové, Maischeider, Max, Bílek a další). Prezentovány jsou i poslední významné akvizice i nově restaurovaná díla. Tato – stejně jako výstava o historii muzea – byla prodloužena do 30. května.

VÝTVARNÉ UMĚNÍ ZE SBÍREK
SEMILSKÉHO MUZEA do 21. března 2021

Bílek, Blažek, Feikl,
Hlubuček, Hlubučková,
Holubec, Hýsek, Janeček
– Pardubský, Janků,
Jíra, Jiroudek, Klápště,
Komárek, Kracík, Kubát,
Kubík, Maischeider, Max,
Nejeschleba, Němec,
Oplt, Plavčič, Seifert,
Solovjev, Solovjevová,
Šmíd, Tockstein, Zoubek

*** Životní příběhy čtyř pamětníků připomněli při závěrečné prezentaci letošního nesoutěžního ročníku projektu *Příběhy našich sousedů* autorské týmy složené ze žáků čtyř semilských škol. Ve středu 21. dubna 2021 tentokrát v online prostoru**

znovu ožily nelehké osudy Anny Kadlecové, Vladimíra Prokopa, Jaroslava Slavíka a Vladimíra Špicara. Projektu se zúčastnily žákovské týmy ze Základní školy Dr. Fr. Lad. Riegra, ZŠ waldorfské a ZŠ a Gymnázia I. Olbrachta ze Semil. Školáci během půl roku zpovídali pamětníky ze svého okolí a zpracovávali jejich vzpomínky. Díky tomu si na vlastní kůži vyzkoušeli práci dokumentaristů. Pro svůj výstup si všichni zvolili animaci, a tak se z nich alespoň na krátký čas stali také nadšení animátoři. Práce dětí jsou umístěny na portálu www.pribehynasichsousedu.cz/pp/pribehy-pametniku/semily.

○ Semilské noviny

železnobrodsko

ZÁSADA – Nedělní den 2. května 2021 patřilo fotbalové hřiště v Zásadě králíkům. Nestali se novou sekačkou fotbalového trávníku, ale konal se zde další ročník závodů ve skákání králíků. Tyto závody *ZasTenHop* pořádá SK Zásada ve spolupráci se svazem chovatelů. Závodní králíci absolvují disciplíny skok do výšky, skok do dálky, parkur. V závodění nebylo překážkou ani špatné počasí.

○ Loužnický zpravodaj

*

Prastará hospoda Šizovna v Zásadě

foto Zásadský zpravodaj

semilsko

LIBŠTÁT – Titulní fotografii tohoto vydání *Trosečníka* pořídil starosta městyse Pavel Janata. Zachycuje ovocný sad, který lemuje komunikaci z Větrova na Končina. O tento sad se více než 18 let každoročně velmi pečlivě a s láskou staral pan František Zajíc, teď v Libštátě našli jeho pokračovatele, pana Vojtu Janatu z Končin. Po kratší pauze tedy přišla celková rekonstrukce tohoto krásného sadu. Bylo provedeno stříhání stromů, úklid větví, částečné vysekání podrostu (šípky, trnky a ostružiny) a ořezání starých stromů. Ovocný sad bude už celoročně udržován a bude zase ozdobou této krásné lokality a přinese třeba i nějaký požitek z úrody.

jilemnice

I Krkonošská muzea mají od úterý 4. května opět své návštěvníky. Svě brány otevřelo Krkonošské muzeum v Jilemnici, Historické domky na Náměstí Míru ve Vrchlabí, Památník zapadlých vlastenců v Pasekách nad Jizerou i Lesnicko-myslivecká expozice Šindelka v Harrachově.

Krkonošské muzeum v Jilemnici prodloužilo do 6. června výstavu *Stopy osvobození v Jilemnici*, instalovanou před rokem k 75. výročí událostí května 1945, kdy už 3. května vypuklo v tomto podkrkonošském městečku povstání. Výstava je vskutku unikátní a je tedy ještě celý měsíc času, kdy bude možné ji vidět.

Do 6. června se můžete přijít podívat také na výstavu *Putování za kamennými kříži Českého ráje a Podkrkonoší*, která představuje několik desítek nejzajímavějších monolitických křížů z období středověku a novověku v našem regionu.

Kromě toho se můžete těšit i na stálé expozice o historii lyžování v Krkonoších a obrazárnu sbírek díla Františka Kavána.

Krkonošské muzeum ve Vrchlabí nabízí v historických

domcích na Náměstí Míru kromě stálých expozic historie města Vrchlabí, historie krkonošských řemesel a lidového nábytku také výstavu obrazů Friedricha Iwana *Sněžný Iwan – malíř Krkonoš*, instalovanou ve dnech, kdy se musela muzea uzavřít. Takže máte možnost ji vidět poprvé.
Prodlouženo do 5. září!

Památník zapadlých vlastenců v Pasekách nad Jizerou nabízí dvě výstavy, prodloužené až do konce března 2022. V jedné se představuje dílo paseckého fotografa Petra Kučery, unikátní dokumentaci života v Pasekách v první polovině minulého století. Druhá výstava, nazvaná *U prostřeného stolu*, vám nabídne pohled na stolování v minulosti a ukáže krásné kousky nádobí z muzej-

Historické domky ve Vrchlabí

foto Kamila Antošová

ních sbírek i z domácností v Pasekách a okolí. Kromě výstav zveme i do stálých expozic historie života v Pasekách, historie Krkonošské houslařské školy, ochotnického divadla i života zapadlého vlastence Věnceslava Metelky (a jeho literární podoby, ztvárněné Karlem Václavem Raisem).

Lesnicko-myslivecká expozice Šindelka v Harrachově nabízí pohled na historii využívání krkonošských lesů i života v nich, včetně dioramatu krkonošských živočichů, populárního především mezi dětskými návštěvníky. Informační centra Správy KRNP v Harrachově, Peci pod Sněžkou a Špindlerově Mlýně se veřejnosti otevrou pravděpodobně v pondělí 10. května.

krkonoše

PEC pod SNĚŽKOU – Lanovka na Sněžku začne jezdit ve středu 12. května, 15. května se pak rozjedou lanovky v Janských Lázních a Špindlerově Mlýně. Informoval o tom Krkonošský deník.

mnichovohradištsko

Před nedávnem byl spuštěn nový portál

<https://www.mnichovohradistsko.cz/> .

Jeho posláním je přinášet zajímavé informace o dění v Mnichově Hradišti a okolí. Kromě praktických informací

se věnuje i neziskovým projektům a zajímavým lidem z regionu. Zaměřuje se na dobré zprávy, které nás v našem okolí obklopují.

„Web je zatím v začátcích a bude se ještě dále vylepšovat. A především plnit pestrým obsahem. K čemuž můžete přispět i Vy. :-) Pořádáte zajímavou akci? Máte tip na téma, kterému bychom se mohli věnovat? Neváhejte využít kontakty níže a ozvěte se!“

www.mnichovohradistsko.cz

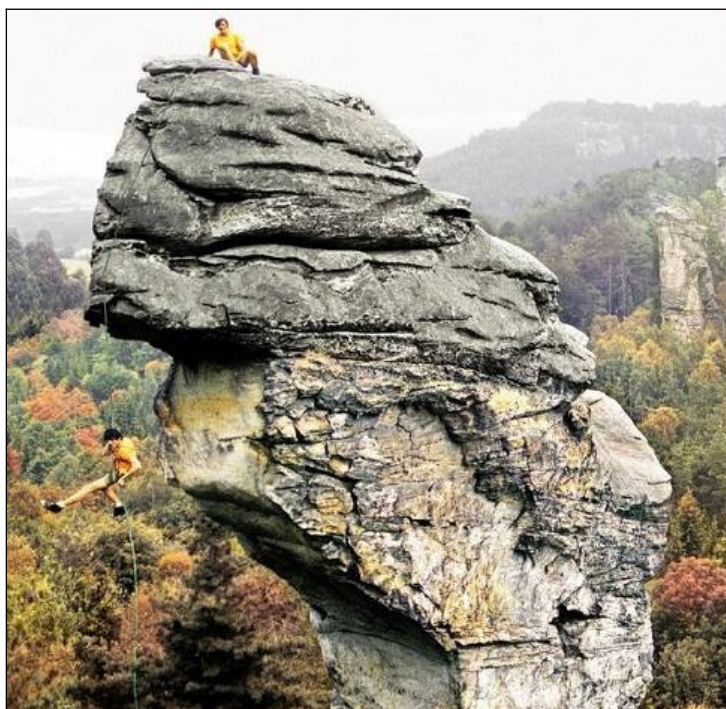
www.facebook.com/mnichovohradistsko/

E-mail: redakce@mnichovohradistsko.cz

Vydavatelem a šéfredaktorem portálu je Petr Novák, přátelská spolupráce s panem magistrem byla navázána.

BAKOV nad JIZEROU – Společnost COOP Mnichovo Hradiště, oznamuje, že byla po rekonstrukci opět otevřena prodejna v Husově ulici.

mnichovo hradiště

Máme tu další zprávu z muzea, přesněji pozvánku na výstavu *Horolezci Českého ráje*.

Vystaveno je na 100 velkoformátových fotografií z let 1968 – 1988, jejichž autorem je horolezec, profesionální fotograf a žurnalista PhDr. Karel Vlček. Součástí výstavy bude audiovizuální projekce ukázek unikátních filmových horolezeckých záběrů.

V ulici Víta Nejedlého pokračuje sanace sklepů, ty nejstarší vznikaly před čtyřmi stoletími

Souběžně s druhou etapou revitalizace Masarykova náměstí probíhají v místě, kde na náměstí ústí ulice Víta Nejedlého, sanace sklepních prostor. Ty byly stavební firmou H-Intes pod vozovkou objeveny vloni a jejich stav znemožnil úplné dokončení první etapy. To nyní probíhá a mělo by být hotové nejpozději

do konce června. „Město nechalo v místě zpracovat geofyzikální průzkum a muselo rovněž vyřešit majetkové otázky vzhledem k tomu, že sklepy byly z velké části na krajských pozemcích. Při bližším průzkumu jsme zjistili, že v některých sklepech jsou závaly, v jiných bylo třeba zajistit klenby. Žádné zajímavé artefakty jsme v podzemí už bohužel nenašli,“ komentuje starosta Ondřej Lochman. Možnost prozkoumat tesané i zděné sklepní prostory, které patřily k dnes již neexistujícím domům, si nenechal v dubnu ujít Karel Hubač z městského muzea. „Existenci sklepů patřících k původním domům máme doloženou již na počátku 17. století. Sklepy tak vznikly alespoň částečně již v 16. století. Další prohlubování jistě

probíhalo i po třicetileté válce a dále v průběhu 17. století. Domy byly postupně zbourány, většina koncem 70. let 20. století, respektive počátkem 80. let. Silnice byla následně rozšířena, prázdný prostor zatravněn a v dolní části ulice byl vystavěn panelový dům,“ přibližuje Karel Hubač, za jakých okolností se sklepy objevily pod hlavní silnicí.

Reportáž z prohlídky podzemních prostor můžete zhlédnout na youtubovém kanále města nebo na městském facebookovém profilu.

○ Martin Weiss, Kamelot

jičín

Průvodkyně železnického muzea Aranka Novotná vystavuje od 3. do 28. května svoji tvorbu v knihovně Václava Čtvrťka v Jičíně. Všestranná umělkyně zde představuje své šperky, obrazy i plastiky. Některé práce jsou prodejné, informoval Jičínský deník.

Prvního května spustilo město nový turistický a volnočasový portál Tanvaldu, který naleznete na adrese www.tanvald.eu . A hned začal zajímavou zprávou.

Naučná stezka podél Kamenice vám umožní krásnou procházku údolím Kamenice a zároveň vás přenese do historie

V pátek 30. dubna byla v Tanvaldě slavnostně otevřena nová Naučná stezka podél Kamenice. Akce se zúčastnili představitelé města, turisté a tvůrci stezky,

kteří přítomné krátceseznámili s tvorbou naučné stezky.

Na šesti zastaveních na trase o délce 1,6 km se dozvíte o životě tehdejších obyvatel, o výstavbě železnice, o rozvoji průmyslu atd.

Na každé informativní tabuli je mapka s popiskem, kde se nacházíte, co všechno vidíte, získané informace a fotografie.

Podrobnější informace naleznete pod QR kódem

umístěným na každé tabuli. Jeden začátek nebo konec stezky je u vlakové železniční stanice Tanvald a druhý začátek / konec stezky je u železničního viaduktu na Horním Tanvaldě .

V Libereckém kraji začne od pondělí 3. května fungovat mobilní pobočka České pošty. Jde o službu, kterou podnik nabízí v době pandemie koronaviru obyvatelům obcí, které svoji kamennou pobočku nemají. Auto České pošty s obsluhou bude pravidelně jezdit například do Jiřetína pod Bukovou, Maršovic, Koberov, Kruhu, Svijan nebo Vlastibořic. „Mobilní pošta zajistí větší bezpečnost občanů, kteří si budou moci poštovní službu vyřídit u sebe v obci a nebudou muset kvůli ní cestovat do obce s pobočkou České pošty. Zprostředkuje posílání listovních i balíkových zásilek, platby i výplaty poukázek a zajistí také výběry hotovosti jako na standardní poště. Samozřejmostí je možnost využít služeb Poštovní spořitelny. Občané díky mobilní poště nezmeškají výplaty sociálních dávek,“ uvedl mluvčí České pošty Matyáš Vitík. Poštovní dodávku lidé poznají podle barevného polepu a loga.

V pondělí navštíví mobilní pošta Jiřetín pod Bukovou, Jílové u Držkova, Radčice, Koberovy, v úterý Maršovice, Dalešice, Pulečný a Jeřmanice, ve středu Svijany a Svijanský Újezd, Vlastibořice, Paceřice, ve čtvrtek Kruh, Levínskou Olešnici, Syřenov a Stružinec a v pátek Chuchelnu, Radostnou a Ohrazenice.

- Loužnický zpravodaj

KAMENICKÝ ŠENOV – 8. března ve věku 77 let zemřel Václav Prousek. Hudebník, obchodník, vedoucí výroby n. p. Lustry, zakladatel rodinné firmy. Rodinná firma *Prousek exclusive lighting* vznikla krátce po revoluci díky zkušenostem otce Václava a nadšení a zručnosti jeho syna Petra. Během dalších let se firma rozrostla o další členy rodiny a zaměstnávala několik spolupracovníků. Všichni také známe budovu Galerie Prousek na Práchni. Rodina budovu získala „těsně před spadnutím“, v těžce havarijním stavu. Je to historická budova, spjata s rodem Palme. Theodor Palme zde také vyráběl lustry, proto ji firma Prousek zakoupila a citlivě opravila. Současný vzhled budovy je, až na drobné úpravy, shodný, jak dokládají historické fotografie.

- Drahomíra Liptáková, Šenovské listy

JABLONNÉ v Podještědí – Bratři dominikáni a sestry dominikánky z Jablonného Vás srdečně zvou na malou výstavu v ambitu kláštera k 800. výročí sv. Dominika. Výstava je celoroční.

Svatý Dominik nebo též Domingo de Guzmán (*asi 1170 – 1221 v Bologni*) byl kazatelem a zakladatelem Řádu bratří kazatelů, který později přijal jeho jméno – dominikáni. Svatému Dominikovi se často přičítá zavedení růžence, ačkoliv jeho původ je pravděpodobně starší. V každém případě se o rozšíření Růžence v následujících staletích významně zasadil právě Dominikem založený Řád bratří kazatelů.

Projekt *Bazilika sv. Vavřince a sv. Zdislavy v Jablonném v Podještědí*, podpořený evropskými fondy a ve spolupráci s institucemi ČR, se týká obnovy neuspokojivého stavu národní kulturní památky.

V nadcházejících letech bude provedena rekonstrukce baziliky – nezbytné stavební a restaurátorské práce na budově i mobiliáři. Počítá se rovněž s vytvořením nové expozice o sv. Zdislavě, digitalizací památky včetně jejího zpřístupnění na internetu.

Celkové náklady projektu dosahují částky cca 60 milionů korun.

Dotace z evropského fondu činí 47,8 milionů, 5,6 miliony přispívá stát a 900 tisíci Liberecký kraj. Z vlastních zdrojů zbývá doplnit ještě asi 5,6 milionů korun.

Příznivci zdejší baziliky, i vy můžete její zašlou nádheru pomoci obnovit formou příspěvku do chrámové pokladničky, nebo na bankovní účet 903503389/0800,variabilní symbol 777.

Pomozte zachránit perlu baroka severních Čech. Děkujeme Vám za podporu.

liberec

Možná jste zaznamenali reportáž České televize o obřím žulovém bloku, který si pro svou tvorbu vybral akademický sochař Jaroslav Róna. Náš geolog Honza Bubal byl u toho, hlásilo turnovské *Muzeum Českého ráje* A tady jsou jeho postřehy.

28. dubna jsem měl možnost zúčastnit se výjimečné události. Dopoledne byl v ruprechtickém lomu (Liberec) nakládán žulový monolit, který byl vylomen pro akademického sochaře Jaroslava Rónu. Původní blok měl hmotnost necelých 73 tun a byl vytěžen již v červnu 2018. Až teď došlo k jeho hrubému opracování, při kterém se snížila jeho hmotnost na 53 tun. Jen pro představu hlava Stalina, která zde byla vylomena na stavbu pomníku na Letné v roce 1955, vážila před opracováním pouhých 52 tun. Monolit byl převezen do pronajatého prostoru v Šestajovicích u Prahy, kde by měl hrubě opracovaný blok během následujících několika let dostat podobu sochy „Milosrdného boha 20. století“. Na sochaře čeká v lomu ještě větší „kousek“, a to o váze 100 tun, který je největším vylomeným blokem v naší novodobé historii. K jeho odvozu by snad mělo dojít ještě v letošním roce, ale nejprve bude hrubě opracován, tím se mu sníží váha, aby mohl být převezen.

Oba bloky vylomil a hrubě opracoval mistr lamač Vojta Mai. Ten je nejen výtečným kolegou a profesionálem, ale také kamarádem. Jeho jméno zmiňuji i s jinou souvislostí. Vojta pravidelně obohacuje sbírky našeho muzea o nové nálezy ruprechtických minerálů. K jeho darům patří nejen vzorky záhněd, živeců a turmalínů, ale také pro lom Ruprechtice vzácnějších minerálů, jako jsou molybdenit, beryl, bavenit nebo fluorit. Tím bych chtěl jménem celého turnovského muzea Vojtovi poděkovat.

○ Muzeum Českého ráje v Turově

Z lomu v libereckých Ruprechticích

A já jen doplním, že ruprechtický lom zásoboval žulou i kameníky a tvůrce Stalinova pomníku v Praze a že jsem v minulých dnech navštívil archeologický výzkum v jeho blízkosti na Letné; odkrývaly se tam zbytky ubytovacího tábora. Při té příležitosti jsem dostal zajímavé informace z libereckých lomů v Ruprechticích a Rohlicích – a jen co dodělám práce na SORRY , vrhnu se na to...

LIDOVÉ
SADY

Předsálí Experimentálního studia

ZDENĚK PILAŘ

Jednoduše, černobíle ...
/fotografie/

Galerie na balkóně

LUBOŠ VRÁNEK

Střípky z cest
/fotografie/

Vyhlídková věž

BŘETISLAV JANSA

Fotoplátna

* V Liberci probíhá až do června výstava fotografií a fotoplátů Zdeňka Pilaře, Luboše Vránka a Břetislava Jansy, členů turnovského fotoklubu Safír.

* Výstavu kreseb Veroniky Kočí Spanilé nazvanou *Když se kreslí světlo* hostí do 28. května vstupní vestibul sídla Krajského úřadu Libereckého kraje. Autorka se věnuje více výtvarným technikám, ale na výstavě v sídle kraje představuje inverzní kresbu, což znamená malování bílým médiem na černý podklad.

„Kreslím především pastelem a bílým uhlím na černý papír. Na výstavě však nejsou jen striktně černobílé obrazy. Světlo vytváří barvy, takže k vidění jsou i kresby na barevný papír,“ sdělila výtvarnice.

Výstava je přístupná
o pondělcích a středách
do 18 hodin, v úterky
a čtvrtky do 17 hodin
a o pátcích
do 16 hodin.

*

Vznik říšské župy Sudety a připojení pohraničních oblastí k Německu se navenek projevil také prostřednictvím architektury. Výrazně ideologicky zabarvená, národně-socialistická architektura představovala mimořádně účinný instrument politické propagandy a měla dvě hlavní polohy. První představoval idylický regionalistický proud, primárně určený pro obytné stavby, druhou monumentální neoklasicismus reprezentovaný stavbami Alberta Speera či Ludwiga Troosta. V rámci přednášky se seznámíme s vybranými stavbami tohoto období a představíme si také nerealizované vize na přestavbu Liberce, hlavního města nově ustanovené župy.

ONLINE

13. 5.
2021
17.00 h

KRAJSKÁ
VĚDECKÁ
KNIHOVNA
V LIBERCI

NACISTICKÁ ARCHITEKTURA na Liberecku a Jablonecku

host: **Mgr. JAROSLAV ZEMAN, Ph.D.**
Národní památkový ústav

www.kvkl.cz

došlo po uzávěrcce

TURNOV – Recepce KC Střelnice bude od pondělí 10. května opět otevřena, a to ve zkrácené otevírací době vždy v pondělí a ve středu od 8.00 do 17.00 hodin (s pauzou od 12.00 do 12.30 hodin).

Vyzýváme tímto, aby se na recepci dostavili především abonenti, kteří si doposud nezažádali o vrácení poměrné částky ze zaplaceného abonmá na účet, o tento způsob vrácení lze i nadále požádat na tel.: 733 668 128 nebo na emailové adrese sara.mochalova@kcturnov.cz. Lhůta na možnost vrácení vstupného za zrušené pořady – abonentní divadelní představení, Turnovské hudební večery, přednášky cestovatelského klubu ad. – byla stanovena na středu 30. června.

TURNOV – Kraj zrušil platnost stavebního povolení domu ve Slunečné ulici na Vrchhůře. Jako hlavní důvod radnice v tiskové zprávě označila chybějící

posouzení vlivu stavby na krajinný ráz. Stavba je zastavena, do 60 dnů musí být vypořádány námitky kraje vedoucí ke zrušení stavebního povolení, informovala tisková mluvčí města, já užívám sympaticky zestručněné info webu *Turnovsko*.

foto: město Turnov

náš jubilant

*** 19. dubna uplynulo 50 let od úmrtí Ladislava Ouhrabky z Těpeř, figurkáře a odborného učitele na sklárně v Železném Brodě.**

Jako absolvent školy v roce 1933 prošel sklářskými dílnami v Železném Brodě a na základě těchto zkušeností založil v Těpeřích svoji vlastní sklářskou živnost. Na SUPŠS v Železném Brodě začal vypomáhat hned po skončení 2. světové války a pak od roku 1946 učil již na plný úvazek jako odborný učitel vinutých, tažených a foukaných skleněných figurek až do své smrti v roce 1971.

Jeho nadšení a zájem o všechny vynálezy techniky této doby ho přivedly k jeho životnímu koníčku, a to filmu, kdy ještě v době svého živnostenského podnikání začal spoluprací s režisérem Karlem Zemanem ve Zlíně. Touto spoluprací se snažil oživit skleněné figurky ve filmu, a to jejich animací, což se v té době zatím nikomu nepovedlo (film *Inspirace* z roku 1948). Jeho aktivity ve filmové tvorbě se týkaly zejména animace skleněných figurek v krátkém filmu, pohádkách, uměleckých žánrech, ale i filmech naučných. V neposlední řadě využíval svých kontaktů, a to i pražských režisérů a producentů k propagaci sklářského umění při vzniku krátkých filmů.

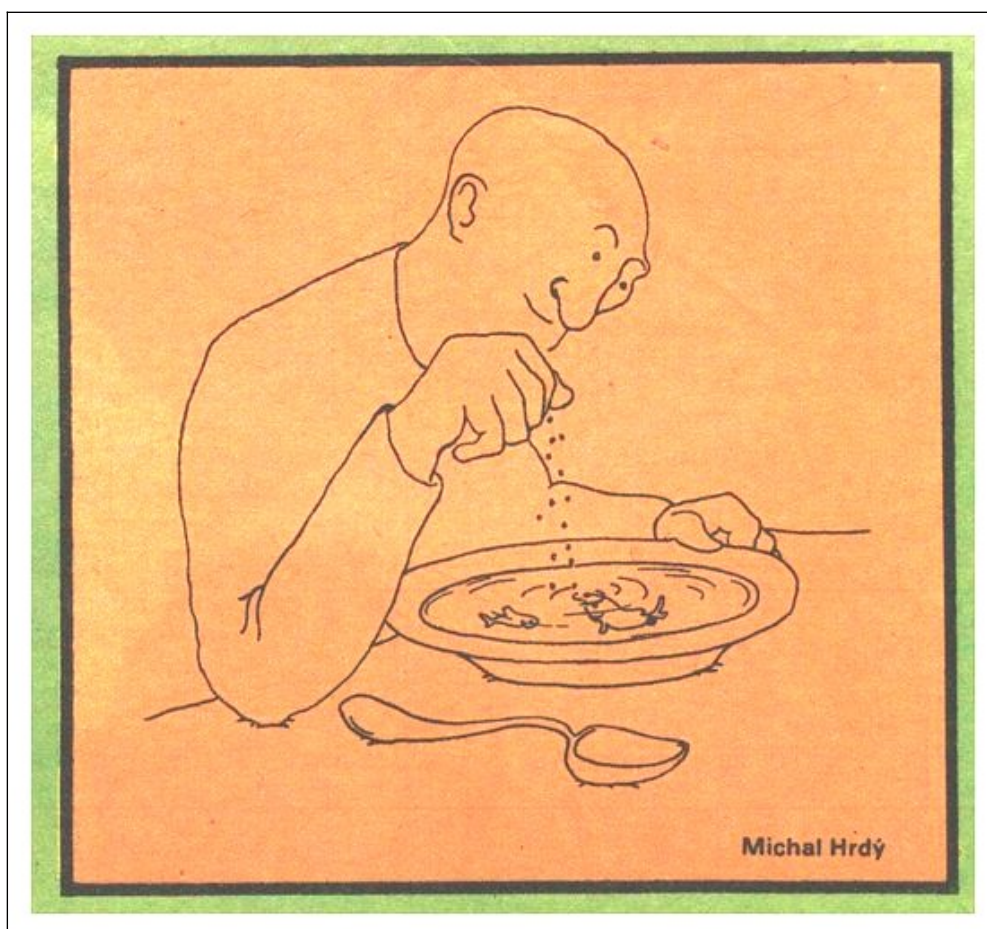
V té době šlo o velmi oblíbené krátkometrážní snímky, jež sloužily k propagaci SUPŠS a široké sklářské tvorby našeho města vůbec. Jen málokdo ví, že to byl on, kdo inicioval i vznik filmu *Skleněné městečko*. Jako pamětník natáčení mohu potvrdit, že díky svým osobním kontaktům s režisérem Kaněrou a celým filmovým štábem, přímo ovlivňoval v průběhu natáčení samotný scénář a děj, o čem svědčí nemálo důkazů, které můžeme vidět v samotném filmu. Například chtěl zachovat podobu významných místních lidí pro další generace, tak prosadil například nenávně ve třech částech filmu významné legionáře a významné

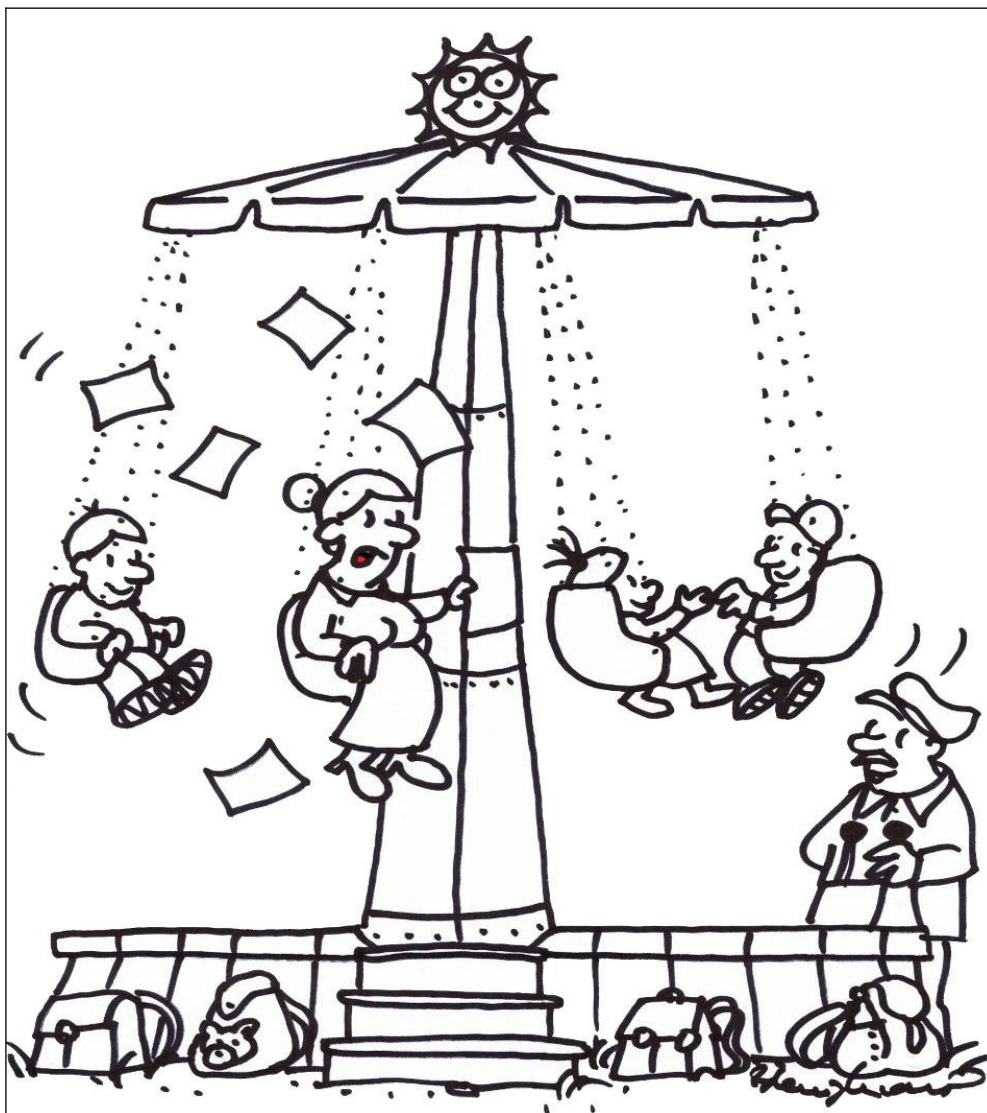
osobnosti Těpeř jako kronikáře Miloslava Novotného (v jeho typickém klobouku) a kronikáře Jaromíra Novotného. Toto v politické situaci, v době natáčení filmu v roce 1958, byl více než husarský kousek, provedený tajně díky spolupráci s filmaři.

Z dalších krátkých filmů vedoucích k propagaci sklářských tradic a umění sklářů a výtvarníků patří film z roku 1955 *Liberecko*, kde železnobrodští skláři zhotovují skleněné figurky. Dále film z roku 1956 *Sklářská škola*, zde můžeme vidět výrobu uměleckých figurek. Natočeny byly i snímky z roku 1960 *Umělecké sklo v železnobrodských sklárnách* a film z roku 1964 *Figurky inspirované Shakespearovými dramaty* – film pro Anglii. Tím však jeho osobní aktivity nekončily. Připomeňme si jeho kolekce pro cestu do Afriky cestovatelů Hanzelky a Zikmunda, skleněný kočár se čtyřspřežením, motocyklisty a cyklisty a různé sportovce a další a další postavičky z různých oborů lidské činnosti, jako i reakce na aktuální události té doby přetavené do skleněných figurek. Náročná byla i barevná skleněná stěna (o rozměrech cca 50 cm × 75 cm z barevných tyčinek spojených na kahanu) i animace skleněného hudebního orchestru pro krátký film. Nelze opomenout spolupráci s Laternou magikou a další jeho soukromé aktivity v tomto oboru. Byl to člověk, který dělal své řemeslo s láskou a ovlivnil tím hodně sklářů v tomto oboru.

Ing. Ladislav Ouhrabka, syn; Železnobrodský zpravodaj

hrdý okýnko

Fakt by mě zajímalo, kterýho vola
ta rotační výuka napadla!

Zdeněk Mareš

ve čtvrtek vyšlo nové **sorry** !